

IGDIR

در مورد ایغدیر

ایغدیر که در میان کوه‌های سر برافراشته در فلاتی مسطح قرار گرفته است، به خاطر وضعیت متغیر توپوگرافیک خود دارای جغرافیای بسیار متنوعی است. از شمال به مرز ارمنستان و به کوه آلاگوز (۴۰۵۸ متر)، از سمت جنوب به رشته کوه‌های قاراسو-آراز محدود شده و این سرزمین که در میان کوه‌های آغری بزرگ و کوچک نیز قرار دارد، به خاطر ساختار زمینش جلب توجه میکند. در منطقه ایغدیر که سرزمینش به واسطه آب پر برکت رودخانه آراز آبیاری میشود، در جنوب نیز کوه‌های پر از برف بر تمام منطقه سایه می‌افکند. فلات بین کوه‌ها و دشت، آبهای جاری، دریاچه‌های فصلی، باقیمانده گدازه‌های آتش فشان، مناظری که همگی یادآور کاپادوکیا برای ما میباشند، زیبایی دیگری بر منطقه افزوده‌اند. دامنه‌های کوه آغری که بین مناطق آزالیک و قاراقویونلو قرار گرفته‌اند، به خاطر وجود باقیمانده‌های گدازه‌ها و سنگهای معدنی، رنگی سیاه

دارند، در مقابل، منطقه مرکزی و توزلوجا در جنوب رنگی صورتی، قهوه‌ای، سفید و سبز دارند و این هماهنگی رنگ همراه با ساختار به خصوص خاک به مهمانان خوش آمد میگوید.

ایغدیر در شرق با ایالت خودمختار نخجوان آذربایجان، در جنوب با کوه آغری، در غرب و جنوب غربی با کارس، در شمال و شمال شرقی با ارمنستان، همسایه میباشد. این شهر سالهاست که بر روی مسیر تجاری قرار گرفته است. بخشی از ایغدیر که در داخل مرزهای ترکیه قرار گرفته است با نام سورمه‌لی چوکورو و بخشی که در داخل ارمنستان قرار دارد ساهات چوکورو نام دارد، بر اساس متن انجیل بعد از طوفان نوح محلی است که انسان زندگی دوباره خود را آغازیده است. با توجه به اینکه شرقی ترین ناحیه کشورمان میباشد، با نام "شهر طلوع آفتاب" نیز شناخته میشود.

مهمترین ارتفاعات منطقه در بخش جنوبی آن قرار دارد. رشته کوه‌های قاراسو-آراز (آراز جنوبی) که به صورت شرقی-غربی کشیده شده است دارای قله‌های زیر است: هاش‌هاش (۲۵۵۴ متر)، کوراوغلو (۲۸۹۵ متر)، قیزیلجا زیارت (۲۸۸۷ متر)، کاواک (۲۵۲۱ متر)، کوزکوزبابا (۳۰۲۷ متر)، کوه (۳۱۱۲ متر)، پریلی (۳۱۴۲ متر)، دوراک (۲۸۱۱ متر)، زور (۳۱۹۶ متر) و پاموک (۲۶۳۹ متر). در میان این کوه‌ها کوه ۲۵۵۰ متری آکولوک (تک آلتی) دارای اهمیت خاصی میباشد. این کوه که در شمالی‌ترین نقطه رشته کوه قرار دارد، از همه جای ایغدیر دیده میشود. چه هنگام ورود از کارس به شهر، چه هنگام آمدن از طرف آغری یا ایران، همیشه میتوانید کوه را ببینید. در شرق شهر نیز دو کوه دیگر نیز با شکوه و جلوه خاص خودنمایی میکند. قله آغری بزرگ به ارتفاع ۵۱۳۷ متر که بلندترین کوه ترکیه و اروپا میباشد، همراه با آغری کوچک که با ارتفاع ۳۸۹۶ متر یکی از هفت قله بلند ترکیه میباشد، بهترین کادر را برای عکاسی از منطقه آرالیگ فراهم میکند.

در کنار ییلاقات سرداربولوک و کورهان که در دامنه‌های کوه آغری قرار گرفته است، ییلاقات دیگر با مناظر زیبای خود در سراتاسر جنوب منطقه پراکنده شده است. به خصوص، گون گوژمز، آرسلانلی، توتاک، کتکو، سادو، کوناکلی، کاندیللی، ناهیرکیران، حاجی بدیر، کیزیلجا زیارت، کار کوپاران و آک پینار که در دامنه کوه‌های برف گیر و دشتهای پر از گل قرار گرفته، به زیبایی ییلاقات دریای سیاه شرقی میباشد. زیباترین بخشهای ایغدیر در توزلوجا قرار دارد. آشای دره که در میان دریاچه آبیاس (عباس)- اینجه- باغلان و اوچ کایا قرار گرفته است، آجی دره که در میان کاندیللی، تاپ کوپرو، کاراجا اؤرن، اونلندی قرار دارد، دره ساری آبدال که در میان جان درویش، آک دنیز، کلکلی و ساری آبدال قرار دارد، و دره اوغروجا که در میان اوغروجا، گوزل دره و گوک تاش قرار گرفته است همگی مناظری پانورامیک برای گردش ایجاد میکند. ییلاقاتی که بر دامنه‌های کوه‌های مرتفع قرار گرفته یکی از مهمترین پتانسیلهای گردشگری ایغدیر میباشد.

مهمترین رودخانه ایغدیر که در جنوب با کوه‌های سر به فلک کشیده پوشیده شده است، رودخانه آراز می‌باشد که از ارتفاعات بین گؤل سرچشمه می‌گیرد. در عین حال، این رودخانه مرز بین ترکیه و ارمنستان را نیز تشکیل می‌دهد. در نزدیکی هالی کیشلا با رودخانه آرپا چایی در هم آمیخته و بزرگتر می‌شود. رودخانه مهم دیگر منطقه شامل قاضی‌لر (پرناووت)، بوروک سو، اورتا قاراسو، آشاغی قاراسو، کاراچوماک، یاکوپ و رودخانه گون گورمز می‌باشد. بر روی این رودخانه‌ها آبشارهای فصلی شکل می‌گیرد. آبشارهای فصلی این منطقه نیز شامل باهچالی میدان، گوک تاش، اوغروجا، شپ (بیلاق سرداربولوک) و زگمان (یئنی دوغان) می‌باشد. در ایغدیر دریاچه طبیعی یا دریاچه یخی وجود ندارد. تنها

دریاچه یخی این منطقه که در سالهای اخیر نیز رو به خشک شدن گذارده است، دریاچه کوپ گؤلو در دامنه‌های آغری داغی میباشد.

دریاچه‌های کوچکی نیز که به خاطر آب شدن برفها ایجاد شده و با آمدن ماه آگوست خشک میشوند، در منطقه وجود دارند. مهمترین این منابع آبی که برای روستاها اهمیت حیاتی دارند شامل آبیاس گؤل، آغابتی، آشاغی آکتاش، آشاغی گوللوجه یایلاسی، آشیق حسین، آلیکؤسا (نوروز)، کوه آغری بزرگ، بنده مورات، باهچالی میدان، چیچکلی، یوکاری چیریکی، دیپسیز، گورگوره، کایا اؤرن، قاراسو، اورتا بوجاک خارابا، اورتا بوجاک چیللی، سردابولوک، سادو، تورنا، اوغروجا، اونبولاک، اوچ کایا (اکرئک) و یوکاری کاتیرلی میباشد. دریاچه بالیق گؤلو در ارتفاع ۲۲۵۰ متری و دریاچه قاراسو-آرالیک در تزلوجا را نیز که در ۵۰۰ متری مرز بین آغری میباشد، میتوانیم به این لیست اضافه نماییم. دریاچه‌ها و آبهای جاری منطقه هزاران سال است که به عنوان منابع آبی مورد استفاده قرار گرفته است. عواملی همچون کم بودن میزان بارش باران، بی نظمی بارش باران و زیادی بخارشدن، دلیلی بر اهمیت میزان آبیاری مزارع در ایغدیر میباشد. کشاورزی که برای اولین بار در زمان اورارتوها آغاز شده است، باعث ایجاد کانالهای آبیاری شده است.

مهمترین این کانالهای آبی که تاریخ ساخت آنها به قرن ۷ قبل از میلاد میرسد، بنایی است که بر روی رودخانه کاراجا اؤرن که از بیلاق سینک سرچشمه میگیرد، ساخته شده است. کانال آلی کؤسا که از محله آکچالی روستای کایا اؤرن به طول دوازده کیلومتر ساخته شده است، کانال موللاکمر که به طول ۱۵ کیلومتر روستاهای موللاکمر و گوللوجه را آبیاری میکند، کانال هارابا، که از روستای اورتابوجاک (هارابا) شروع شده و با گذر از هامورکسن (پجینیس)، یوجه اوتاک، باغلان (گولابی) و روستای هادیملی ادامه می‌یابد و نهایتا کانال اوچ کایا که از اونلندی شروع میشود، مهمترین این سیستم کانال کشی میباشد.

در میان این کانالهای تاریخی میتوانیم به موارد زیر اشاره کنیم: کانال گون اورتا قاشی که از روستای جان درویش شروع شده و از روستاهای آکدیز، هاسان کنت، چیچکلی و کلکلی عبور کرده و به ساری آبدال میرسد، کانال زور که از کوه زور سرچشمه گرفته و با استفاده از مسیر رودخانه‌ها، از کارچوماک-آلی کؤچک-نیشان کایا، هارمان دؤون و گذرگاه کارچوماک-بنده مورات-اؤروشמוש عبور میکند و کانال احمد گور که از ۶ کیلومتری جنوب شرقی منطقه قاراقویونلو عبور میکند.

آغری داغی و پارک ملی

منطقه‌ای به وسعت ۸۸,۰۱۴ هکتار که در سال ۲۰۰۴ در دامنه‌های آغری داغی به عنوان پارک ملی تعیین شد، در منطقه آغری و ایغدیر گسترده شده است. پارک ملی در میان مناطق آغری، دوغوبیازیت، اغدیر، آرالیق و قاراقویونلو واقع شده است و مهمترین ویژگی آن این است که مرتفع‌ترین کوه ترکیه و اروپا یعنی آغری بزرگ به ارتفاع ۵۱۳۷ متر و آغری کوچک را در خود جای داده است. پارک شامل سه بخش است؛ کوه‌های آغری بزرگ و کوچک، متئور چوکورو و محل فرود کشتی نوح. این دو کوه مرتفع که دارای مرز مشترکی حدود ۲۵۰۰ متر میباشند، به واسطه گذرگاه ۱۴ کیلومتری سرداربولوک (ارتفاع ۲۶۸۷ متری) از همدیگر جدا شده اند. از دوغوبیازیت و آرالیق میتوان بهترین صحنه‌های

عکاسی را از این دو کوه شکار نمود.

۶۵ درصد کوه آغری که از سوی تورکهای باستانی با نام ائیری داغی، کوه نوح از سوی فارسها، جبل الحارس از سوی اعراب، ماسیک از سوی ارمنه و از سوی جوامع غربی آرارات نامیده میشود، در داخل مرزهای ایغدیر قرار گرفته است. آغری که یک آتشفشان خاموش است، تا ارتفاع ۴۰۰۰ متری از سنگهای بازالتی، و سپس از لاوای آندزیت تشکیل شده و خاصیت کوههای آتشفشانی را دارد. در هر طرف کوه دره‌های بزرگ و کوچک زیادی وجود دارد، ولی مهمترین آنها که دره‌های یخی هستند در بخش جنوبی و شمالی قرار دارند. در مرزهای شمالی آغری دره یخی آمیرا و در بخش جنوبی نیز اوکوز دره‌سی مهمترین دره یخی آغری به شمار میروند.

تاریخ

در این منطقه با نشانه‌هایی از دوران پالتولیتیک و مزولیتیک روبرو می‌شویم، به خصوص گودال سورمه‌لی یکی از مهمترین مکانها در مورد زندگی انسان میباشد. فلات ایغدیر که بین آغری داغی و کوه آلاگؤز قرار گرفته است، در طول تاریخ تحت حاکمیت هورری‌ها، اوراتوها، کیمرها، سکاها، هلنی‌ها، آرساکلی‌ها، رومی‌ها، ارمنه، ساسانی‌ها، اوغوزها، ایلخانی‌ها، قاراویونلوها، آق قویونلوها، صفوی‌ها، سلجوقی‌ها، عثمانی‌ها و روسها بوده است. آثار این حاکمیت‌ها در جای جای منطقه دیده میشود.

ایغدیر که بر سر راه کاروانها قرار داشته، دارای قلاع زیادی نیز بوده است. این استحکامات دفاعی که اکثرا بر روی تپه‌های مرتفع بنا شده اند شامل قلاع زیر میباشدند: کاراقلعه (سورمه‌لی)، قاراویونلو، ایغدیر (کورهان)، گون گؤرمز (کوراوغلو)، کاسیمین تیغی، قاضی‌لر (باهچه جیک کؤیو)، قبز قلعه‌سی، آشیق حسین، کاتیرلی، آسلانلی، گندیکلی، یغلی قلعه، آلی کؤسا، کوم بولاک، باهچه جیک (رغبت)، کوراوغلو قلعه‌سی، چیچکلی، شتدیک قلعه‌سی، کالاجا (قالاجا)، کاندیللی، قاراویون، یوجه اوتاق، آلچالی، اونلندی. بخش اعظمی از این قلاع به مرور زمان خراب شده‌اند.

به عنوان سایتهای تاریخی میتوان ازملک‌لی کول تپه و قاضی‌لر کوللو تپه و از آسما و کامیشلی به عنوان مناطق مسکونی نام برد. در داخل منطقه گورستانهای سنگی زیادی وجود دارد. در میان این گورستانها یوکاری ارحاجی، چیراکلی، گؤک تاش، آشای آک تاش و قاراویون، به عنوان گورستانهای مهم به شمار میروند.

دیگری آثار تاریخی موجود در منطقه ایغدیر به شرح زیرند: گنبدها، گورستانها، کاروانسرای هارمان دوون مربوط به سده سیزدهم، حمام اورتاکؤی در منطقه آرالیک و کاخ جوار آن. گنبدهای دیگری که در مرکز منطقه، روستای چاکیرتاش، گنبد کول یوسوف، و گنبدهای دیگر در روستاهای گوڈکلی و کولی کنت در آرالیک، قرار دارند جزو آثاری هستند که دارای معماری سلجوقی میباشدند. سنگ مزارهایی به شکل سر قوچ، آغاوئر، چاکیرتاش، حاک محمت، کاسیم‌جان، کوزوگودن، کوللوک، ملکلی، آشای ارحاجی، یایجی، قاراویونلو، اورتاکؤی، آشای کاتیرلی و هادیملی همگی دارای چنین سنگ مزارهایی میباشدند.

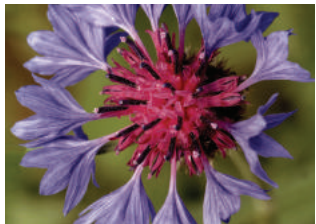
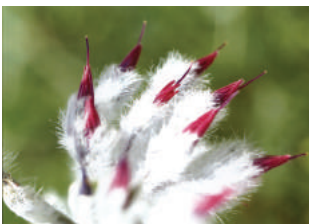

گیاهان و جانداران

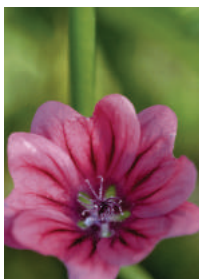
ایغدیر که از جنوب در محاصره کوه‌های بلند و از شمال محصور به حوزه‌های آبی رودخانه آراز است، از نظر پوشش گیاهی یکی از غنی ترین مناطق شرق ترکیه است. این شهر که بیشتر قسمت‌هایش را دشتها و سواحل رودخانه آراز تشکیل میدهد، دارای جنگلهای زیادی نیست. در داخل مرزهای این منطقه حدود ۱۷۰۰-۱۸۰۰ نوع گیاه وجود دارد.

در میان این غنای گیاهی حدود ۶۰ نوع گیاه نادر نیز وجود دارد. بی شک، غنی ترین بخش این منطقه نیز از نظر پوشش گیاه دامنه‌های آغری داغی میباشد. این منطق دارای پوشش گیاهی بومی خود نیز میباشد. در میان این پوشش گیاهی میتوان از گیاهانی همچون کازان کوپلو (*Jurinella moschus*)، آغری داغی گونی (*Astragalus vesicaris*)، آغری داغی کاتیر تیرنامیسی نوروژ اوتو (*Linaria genistifolia*)، عجم یاشان اوتو (*Veronica persica* Poiret)، چوبان

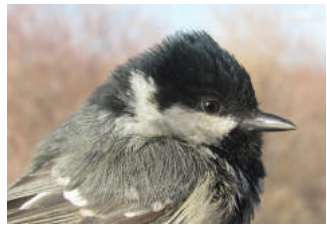
دؤندورن کريزانتم (*Erodium chrysanthum*) و آجيميك (ياتيك گوک باش اوغلو اوتو) (*Centaurea depressa*) نام برد.

جانوران مخصوص منطقه نيز شامل خوک وحشی، گرگ، خرس، خرگوش، شاهين، شاهين سنقر، کبک حنایي، کبک خالدار، جغد، بوف، عقاب کوهستان، شاهين چشم زرد، اردک مجار، چنگر اوراسيائي، اردک خاکستري، چکاوک کاکلدار، کرکس و کرکنز ميباشد.

مناطق حفاظت شده پرندگان ایغدیر

در ایغدیر ۳۰۵ نوع پرنده ثبت شده است که حدود ۶۵ درصد تمامی پرندگان کشور را دربرمیگیرد و این امر منجر به ایجاد مرکزی برای حفاظت از پرندگان در ایغدیر شده است. مهمترین این پرندگان مربوط به پرندگان کنار رودخانه آراز میباشند. این منطقه حفاظت شده که در شرق مسیر سامسون-آدانا قرار دارد، و با نام بهشت پرندگان شناخته میشود دارای ۴ استاندارد دیگر مخصوص مناطق حفاظت شده میباشد. بالیق گوّلو در میان نیزارهای آکارسو-آرالیک قرار گرفته یکی دیگر مناطقی است که میتوان پرندگان را در آنجا مشاهده نمود.

در مورد مسیرهای پیاده‌روی

در ایغدیر مناطق پیاده‌روی و کوهنوردی زیادی برای گردشگران و کوه نوردان وجود دارد. به خصوص، کوه‌هایی که در غرب آغری داغی با میانگین ارتفاع ۱۵۰۰-۳۰۰۰ متر قرار دارند، به خاطر وجود دره‌های عمیق و علفزارهای آلبی یکی از مناطق مورد ترجیح گردشگران می‌باشد. به خاطر وضعیت جغرافیایی‌اش، اکثر این مناطق کوه‌نوردی و پیاده‌روی در جنوب ایغدیر و در جوار توزلوجا قرار گرفته است. دره‌های زیبا و سرسبز، آبهای خروشان که در آنها جاری هستند، بهترین و لذت بخشترین مسیرها را برای گردش فراهم می‌کنند. بخش مهمی از این مسیرها در داخل بخش آغری-ایغدیر و در جوار بالیق گؤلو قرار دارند. این دریاچه که در ارتفاع ۲۲۵۰ متری قرار دارد، عنوان مرتفع‌ترین دریاچه ترکیه را با خود به يدک میکشد. اطراف دریاچه را قله‌های سه هزار متری احاطه نموده و همانند آبی در کاسه لاجورد میدرخشد. این دریاچه که دارای عمقی حدود ۱۰۰ متر می‌باشد، در ماه‌های زمستان یخ بسته و منظره بسیار زیبایی ایجاد میکند. در خلال ایجاد مسیرهای پیاده‌روی، البته نتوانستیم از بیلاق سرداربولوک چشم‌پوشیم. گذرگاه سردار بولوک که بین آغری و ایغدیر و در نیمدایره ورودی آنادولو قرار گرفته و هم از نظر تجاری و هم از نظر نظامی دارای اهمیت زیادی می‌باشد، صد سال است که مورد استفاده قرار می‌گیرد و ما نیز آن را به مسیر اضافه نمودیم. این مسیر که بین بیلاق سردار بولوک و گون گورن قرار دارد، از میان کوه‌های آغری بزرگ و کوچک می‌گذرد.

یکی دیگر از مسیرهای پیاده‌روی ایغدیر که با گذر سالها هنوز هم آثار حیات گذشته آن مشهود است، برای صعود به کوه‌های آغری بزرگ و کوچک مورد استفاده قرار می‌گیرد. آغری داغی با ارتفاع ۵۱۳۷ متر که با نام بام ترکیه نیز مشهور است، بلندترین قله کشور است. برای صعود به قله کوه، در ماه‌های بهاری میتوان از صعود کلاسیک "مسیر دوغو بیازیت" و برای صعودهای حرفه‌ای میتوان از مسیر ایغدیر استفاده نمود که طبیعتاً مهارت بیشتری می‌طلبد. از هر مسیری که صعود انجام بگیرد بازهم قله آغری داغی در داخل مرزهای ایغدیر قرار می‌گیرد و این مزیتی برای منطقه است.

در میان مسیرهای پیاده‌روی در ترکیه، مسیر صعود یکی از صعب‌العبورترین کوه‌های ترکیه آغری کوچک به ارتفاع ۳۹۸۶ متر است. هنگام کار بر روی مسیرها، تمامی مسیرهای پیاده‌روی و مسیرهای از قبل مشخص شده به همراه مختصات جی پی اس آنها تعیین گردید. برای دسترسی به این مختصات میتوانید از سایت www.igdirtrekking.com استفاده کنید. برای دریافت اطلاعات بیشتر میتوانید با آدرس info@igdirtrekking.com مکاتبه فرمایید.

چه چیزی و کجاست؟

ایغدیر مرکزی

کارا قلعه، گورستان سنگی آسما کؤیو، کورهان قلعه‌سی، کاروانسرای هارمان دؤون ایغدیر (اژدر)، گنبد کول یوسوف، گورستان سنگی یوکاری ارحاجی و عبادتگاه، یوکاری ارحاجی قیز قلعه‌سی، کلیسای کاراچوماک، کلیسای کورهان، روستای گون گؤرمز، کوراوغلو قلعه‌سی، تپه کول تپه ملکی، آشاغی ارحاجی اوغلان قلعه‌سی، بیلاق کورهان، بنای یادبود شهدای اوباکؤی، بنای یادبود نسل کشی مردم ایغدیر، گورستان‌ها (آغاوئر، چاکیرتاش، هاک محمت، کاسیم جان، کوزوگودن، کوللوک، ملکی، آشاغی ارحاجی، یایجی)

آرالیک

گنبد حاجی ابراهیم (گودکلی)، حمام اورتاکؤی، بنای ارتشی سردار بولوک، سربازخانه تک آلتی، گورستان اورتاکؤی، گنبد کولی کنت، گورستان ارامنه کیریک دیرک، چشمه ثریا، بیلاق سردار بولوک، بیلاق شیپ، آبشار

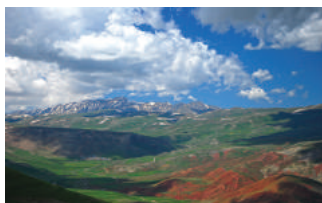
قاراقویونلو

قاراقویونلو قلعه‌سی و محل سکونت، گورستان سنگی قاراقویونلو، گورستان قاراقویونلو، آبگیرهای کاراسو-آرالیک

توزلوجا

غارهای توزلوجا، آسلانلی قلعه‌سی، آشیق حسین قلعه‌سی و محل سکونت، قیز قلعه‌سی (قاضی لر) در روستای باهچه جیک، گنبدیک قلعه‌سی، کوراوغلو قلعه‌سی در روستای هادیملی، سنگ مزارهای هاسان کنت، هاسان جان قلعه‌سی، کالاجا قلعه‌سی، تپه کوللو تپه، سربازخانه عثمانی اوچ کایا، کوراوغلو قلعه‌سی در روستای رغبت، کارا قلعه (سورمه‌لی قلعه‌سی)، تاوشان تپه قلعه‌سی، اوچلر تپه قلعه‌سی، یوکاری کاتیرلی قلعه‌سی، یوجه اوتاغی قلعه‌سی، گورستان سنگی آشاغی آکتاش، گورستان سنگی گوکتاش، گورستن سنگی چیراکلی، مزار شهدای گنبدیکلی (آشاغی کاتیرلی، هادیملی) دریاچه‌ها (جان درویش، اوغروجا، آباس گؤل، اون بولاک، یوکاری کاتیرلی، اونلندی، چیچکلی، اوچ کایا، یالاقات (آرسلانلی، توتاک، کتکو، سادو، کوناکلی، کاندیللی، ناهیر کیران، حاجی بدیر، کیزیلجا زیارت، کاز کوپاران، آک پینار)، آبگیرهای یوکاری چیریکی

چه چیزهایی بخریم؟

البته غذای فرهنگی این شهر باستانی که مهد تمدنهای بسیاری بوده است طبیعتاً در بافت فرهنگی آن تجلی پیدا میکند. صنایع دستی ایغدیر شامل اما نه محدود به موارد زیر است، فرش، گلیم، قالیچه، جوراب، نمبافی، مشک، بافتنی، اسپند، قلع کاری، سرامیک، کارهای فلزی، سراجی و غیره. متأسفانه سنت چرگشت در ایغدیر به خاطر کوچهای اخیر در حال زوال است.

هنر و صنعت متفاوت ایغدیر وارد فرهنگ آشپزی و غذایی مردم نیز شده است. آش قاتق، کله جوش، هورره، آیران آشی (آش دوغ)، آش اوماج (اٹوه لیک)، آش کلم و شیله، شیر برنج (سوت آشی)، بوز باش، ساچ کاوورما (سله گلی)، کورت کوفته سی، جیلویر، سامانجا کاوورماسی، تیکه کباب، پیتی، هینگل، مانتی، بالیق چۆره یی، هاشلی، مافیش، هلیسه، جغمه، یاهنی پیاز، پلو و غذاهایی همانند کیلور.

بدون انجام موارد زیر از ایغدیر نروید:

۱. صعود به کوه آغری که بلندترین کوه ترکیه و اروپاست.
۲. گردش در دره‌های توزلوجا با جیب یا دوچرخه
۳. شرکت در تورهای عکاسی در دریاچه‌ها به خصوص در بهار
۴. پیاده‌روی در کانالهای آبی به جای مانده از دوران اورارتو
۵. عکاسی از آغری بزرگ و کوچک از منطقه آرالیک
۶. چشیدن طعم میوه‌های ایغدیر که ارمغان طبیعت است

دسترسی

مسافت برخی مناطق تا ایغدیر

استانبول	۱۵۶۳ ک م
آنکارا	۱۱۹۶ ک م
آنتالیا	۱۷۰۵ ک م
آغری	۱۴۵ ک م
کارس	۱۴۳ ک م

مسافت بخشهای ایغدیر تا مرکز

توزلوجا	۴۱ ک م
قاراقویونلو	۱۳ ک م
آرالیک	۴۵ ک م

حمل و نقل هوایی

فرودگاه ایغدیر با مرکز شهر حدود ۱۰ کیلومتر فاصله دارد، بخش توزلوجا سر راه است. شرکتهای مختلف هر روز از استانبول و آنکارا، آنتالیا و ایزمیر به صورت رفت و برگشت به ایغدیر پرواز دارند.

اطلاعات و راهنمای محلی

مدیریت گردشگری و فرهنگی ایغدیر

0090 476 2277044

www.igdirkulturturizm.gov.tr

iktm76@kulturturizm.gov.tr

مختصات جی پی اس و اطلاعات

www.igdirtrekking.com

info@igdirtrekking.com

www.ersindemirel.blogspot.com

سازمان توسعه SERHAT

تلفن: ۰۴۷۴ ۲۱۲ ۵۲۰۰ ، فاکس: ۰۴۷۴ ۲۱۲ ۵۲۰۴

وب سایت: www.serka.gov.tr

پست الکترونیکی: info@serka.gov.tr

آدرس: Ortakapı Mah Merkez/KARS ۱۱۷:Atatürk Cad No